

Dato: 13. februar 2026
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Karen Fowler Lund
Sagsnr.: 2025-04696
Dok.: 3970586

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland

(Kriminalisering af chikane af offentligt ansatte, kriminalisering af menneskeudnyttelse, styrket indsats mod seksuelt krænkende materiale, skærpende omstændigheder ved foranstaltningens fastsættelse, anbringelse af drabsdømte til fuldbyrdelse af en foranstaltning i lukket afdeling m.v.)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen	2
1.1 Høringsperiode	2
1.2 Hørte myndigheder og organisationer m.v.....	2
2. Høringssvarene.....	5
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet.....	10

1. Høringen

1.1 Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Kriminalisering af chikane af offentligt ansatte, kriminalisering af menneskeudnyttelse, styrket indsats mod seksuelt krænkende materiale, skærpende omstændigheder ved foranstaltningens fastsættelse, anbringelse af drabsdømte til fuldbyrdelse af en foranstaltning i lukket afdeling m.v.) har i perioden fra den 22. december 2025 til den 19. januar 2026 (28 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 23. december 2025 endvidere sendt til Folketingets Grønlandsudvalg og Folketingets Retsudvalg til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 22. december 2025.

1.2 Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Oversigten omfatter herudover interessenter, som ikke er blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men på egen foranledning har sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag. Sådanne interessenter er i oversigten markeret med *.

Høringspart	Hø- rings- svar mod- taget	Be- mærk- ninger	Ingen bemærk- ninger
Advokatrådet			
Amnesty International			

Avannaata Kommunia			
Barnets Tarv Nu			
Børnesagens Fællesråd			
Bryd Tavsheden			
Børns Vilkår			
Dansk IT			
Dansk Socialrådgiverforening			
Danske Advokater			
Danske Handicaporganisationer			
Danske Regioner	X		X
Datatilsynet			
Den Danske Dommerforening	X		X
Den Uafhængige Politiklage- myndighed	X		X
Det Grønlandske Hus	X		X
Det Kriminalpræventive Råd			
Digitalt Ansvar			
Dommerfuldmægtigforeningen			
Domstolsstyrelsen	X		X
Everyday Sexism Project Dan- mark			
Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige			
Foreningen af Offentlige An- klagere			
Foreningen af Statsadvokater			
Forsvarerforeningen i Grønland (Illersuisut)			
Fængselsforbundet	X		X
Grønlandske Advokater (Nu- natsinni Advokatit)			
Grønlands Landsret	X		X
Grønlands Politiforening			
Grønlands Råd for Menneske- rettigheder (IPPS)	X	X	
Handicapforeningen i Grønland (KNIP)			
Handicaptalsmandsinstitutionen Tilioq *	X		X

Institut for Menneskerettigheder			
Justitia			
Kommune Qeqertalik			
Kommuneqarfik Sermersooq	X	X	
Kommune Kujalleq			
Kommunernes Landsforening			
Kredsdommerforeningen			
Kriminalforsorgsforeningen			
Kriminalpolitisk Forening (KRIM)			
Landsforeningen af Forsvarsadvokater			
Landsforeningen SIND			
Landsforsvareren for Grønland (Nunatta Illersuisuunera)			
Ligestillingsrådet i Grønland (Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanis-samut Siunnersuisoqatigiit)			
Lægeforeningen			
MIO (Grønlands Børnerettighedsinstitution og sekretariat for Børnerådet og børnetalsmanden i Grønland) *	X	X	
Nunatsinni Advokatit			
Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat			
PiSiu (Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd)	X		X
Politiforbundet i Danmark	X		X
Psykiastrifonden			
Retspolitisk Forening			
Retten i Grønland			
Sipineq+			
Qeqqata Kommunua			

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er skrevet med kursiv.

Under pkt. 3 er det opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også ændringer, som ikke har baggrund i modtagne høringssvar, men er foretaget på Justitsministeriets egen foranledning

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Justitsministeriet har ikke modtaget generelle bemærkninger til lovforslaget.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Kriminalisering af chikane af offentligt ansatte

Kommuneqarfik Sermersooq (Forvaltning for Anlæg og Miljø) har vedrørende den foreslåede bestemmelse i § 37 a om kriminalisering af chikane af offentligt ansatte anført, at det ville være ønskværdigt, at loven indeholdt en tydeligere definition af »chikane«, der kan forekomme via digitale kommunikationsformer. Det bemærkes i tilknytning hertil, at elektronisk kommunikation i dag er en central del af den daglige kommunikation overalt og let kan anvendes til chikane af offentligt ansatte.

Justitsministeriet bemærker, at det fremgår af pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at udtrykket »chikanere« skal forstås bredt og kan omfatte alle typer af handlinger, herunder fysisk ageren og forskellige former for kommunikation. Der kan eksempelvis være tale om videooptagelse eller fotografering af den beskyttede person i private sammenhænge eller videregivelse, herunder offentliggørelse, af private personoplysninger m.v.

Det fremgår endvidere af pkt. 2.1.2, at kerneområdet for bestemmelsen vil være de tilfælde, hvor der ud fra sagens oplysninger, f.eks. stedet og tids-

punktet for samt indholdet af henvendelserne m.v., ikke er tvivl om, at gerningspersonen har til formål at chikanere den pågældende.

I de specielle bemærkninger til bestemmelsen (§ 1, nr. 2), bemærkes endvidere for så vidt angår oprettelse af eller bidrag til en hjemmeside eller side på et socialt medie, at bestemmelsen navnlig er tiltænkt at skulle finde anvendelse på såkaldte hadsider eller lignende sider på internettet. Disse sider er kendetegnet ved, at deres indhold har til formål mere systematisk at forfølge, udstille eller krænke de pågældende, eksempelvis ved offentliggørelse af private personoplysninger, herunder private billeder, privat telefonnummer eller privatadresser, og eventuelt i kombination med en nedsættende eller krænkende omtale af de pågældende. Det vil derimod i almindelighed ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvis der alene er tale om gengivelse af oplysninger om eksempelvis offentligt ansattes hverv, f.eks. navnet på en embedsmand, der har truffet en administrativ afgørelse, eller en neutral gengivelse af andre offentligt tilgængelige oplysninger, f.eks. offentligt tilgængelige telefonnumre.

Enkeltstående eller et begrænset antal opslag på sociale medier eller på internettet i øvrigt, hvor der ikke er tale om en systematisk og gentagen forfølgelse m.v. af en eller flere personer, vil som udgangspunkt ikke være en fredskrænkelse omfattet af den foreslåede bestemmelse. Et enkeltstående opslag vil dog i særlige tilfælde kunne have en sådan grovhed, at det omfattes af bestemmelsen. Det vil bero på en konkret vurdering af opslagets indhold og karakter samt omstændighederne i øvrigt, om opslaget har en sådan grovhed. Opslaget skal dog under alle omstændigheder være egnet til at udgøre en krænkelse af den beskyttede persons fred, hvilket bl.a. vil kræve, at et opslag på f.eks. Facebook må anses for reelt rettet også mod den beskyttede person.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at bemærkningerne ikke giver anledning til ændringer.

2.2.2. Manipuleret seksuelt materiale

MIO (Grønlands Børnerettighedsinstitution og sekretariat for Børnerådet og børnetalsmanden i Grønland) ser med tilfredshed på forslaget om at udvide kriminallovens § 95 a, stk. 1 og 2, til også at omfatte fremstilling og videregivelse af manipuleret seksuelt materiale. MIO bemærker imidlertid, at det ikke bør være muligt for personer under 18 år at give

samtykke til fremstilling af manipuleret seksuelt materiale, og at aldersgrænsen for at kunne give et sådant gyldigt samtykke således bør ændres fra de foreslåede 15 år til 18 år.

MIO påpeger i den forbindelse, at det kan være svært for børn i 15-17-årsalderen at overskue de kort- og langsigtede konsekvenser af at give samtykke til, at der fremstilles manipuleret seksuelt indhold af dem, f.eks. deep-fake-porno. Endvidere bemærkes det, at der er desuden stor risiko for, at et samtykke afgives under pres, grooming, afpresning eller anden form for manipulation fra vedkommende, der ønsker at fremstille materialet.

Justitsministeriet kan oplyse, at det fremgår af kriminallovens § 95 a, at for identitetsmisbrug dømmes den, der uberettiget 1) anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person eller 2) videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

Den foreslåede bestemmelse i § 95 a, stk. 2, skal ses i sammenhæng med forslaget til § 95 a, stk. 1, nr. 2, hvor ordene »herunder seksuelt materiale« tilføjes. Det kommer herefter til at fremgå af § 95 a, stk. 1, nr. 2, at for identitetsmisbrug dømmes den, der uberettiget videregiver materiale, herunder seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

Det foreslåede § 95 a, stk. 2, vil omfatte uberettiget fremstilling af seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden. Bestemmelsen vil således kriminalisere fremstilling af manipuleret seksuelt materiale, herunder deepfake-pornografisk materiale.

Som det fremgår af pkt. 2.6.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, indebærer kravet om, at gerningspersonen »uberettiget« skal have fremstillet materialet, at fremstillingen ikke vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvis den afbildede person har givet samtykke til fremstilling af materialet.

Det forudsættes i den forbindelse, at personer under 15 år ikke gyldigt kan samtykke til fremstilling af manipuleret seksuelt materiale. Et eventuelt samtykke til fremstilling af det pågældende seksuelle materiale er således uden betydning og må anses for at være ugyldigt, når det gives af personer under 15 år, jf. de specielle bemærkninger til bestemmelsen (§ 1, nr. 11).

Forudsætningen om at personer under 15 år ikke gyldigt kan samtykke til fremstillingen af manipuleret seksuelt materiale skal ses i lyset af kriminallovens § 79. Efter bestemmelsen dømmes for seksuelt forhold til børn den, som har samleje med eller andet seksuelt forhold til et barn under 15 år, når gerningsmanden kender barnets alder eller i så henseende har handlet uagtsomt, medmindre forholdet er omfattet af § 77, stk. 2. Kriminalloven kriminaliserer dermed et seksuelt forhold til et barn under 15 år.

Det er Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse i § 95 a, stk. 2, og dermed forudsætningen om, at personer under 15 år ikke kan give gyldigt samtykke til fremstillingen af manipuleret seksuelt materiale, bør have den samme aldersgrænse, som kriminallovens generelle bestemmelse i § 79 vedrørende seksuelt forhold til børn.

I tilfælde hvor personer mellem 15 og 17 år ikke har givet samtykke til fremstilling af manipuleret materiale, vil dette være »uberettiget« og følgelig være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 95, a, stk. 2.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at bemærkningerne ikke giver anledning til ændringer.

2.2.3. Skærpende foranstaltninger

Grønlands Råd for Menneskerettigheder (IPPS) har bemærket, at forslaget om at indføre skærpende foranstaltninger kan medføre, at dømte vil komme til at sidde i fængsel i længere tid, end det er tilfældet i dag, og at antallet vil stige over årene, fordi nogle endnu ikke er løsladt, når der idømmes nye straffe. Det bemærkes i forlængelse heraf, at efterhånden som antallet af indsatte vokser, vil der i fængslerne opstå bestemte ”fængselskulturer” blandt de indsatte, hvilket f.eks. kendes i forhold til personer, der har misbrugt børn, som bliver ”straffet” af deres medindsatte og dermed straffes dobbelt. Der peges således på, at personer, der har begået overgreb mod børn, bør adskilles fra øvrige indsatte.

Justitsministeriet kan oplyse, at der i den foreslåede § 123 a, nr. 1-15, opregnes forhold, der kan begrunde, at der idømmes en skærpet foranstaltning. Bestemmelsen foreslås indsat i kapitel 24 om valg og udmåling af foranstaltninger. Kriminallovens kapitel 43 indeholder bestemmelser om fuldbyrdelse af domme med fængselsanbringelse, herunder om valg af afsoningsinstitution.

Som det fremgår af § 196, stk. 1, skal en foranstaltning med anbringelse i fængsel, så vidt det er praktisk muligt, fuldbyrdes i nærheden af den dømtes hjemsted. Ved afgørelsen af, i hvilken institution den dømte skal afsone, skal der endvidere tages hensyn til den dømtes egne ønsker, navnlig vedrørende arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold.

Det såkaldte nærhedsprincip kan fraviges i en række tilfælde. Det følger således af § 196, stk. 2, at bestemmelsens stk. 1, 1. pkt. kan fraviges, 1) hvis en sådan anbringelse undtagelsesvis kan træde i stedet for anbringelse efter § 197, stk. 2, 2) hvis den pågældende er dømt for kriminalitet, der har rettet sig mod betydelige samfundsmæssige værdier, og hensynet til retshåndhævelsen taler imod anbringelse i nærheden af den dømtes hjemsted, 3) hvis den dømte under seneste afsoning i institution nær hjemstedet har gjort sig skyldig i ny kriminalitet eller i grov overtrædelse af institutionens regler, 4) for at yde den dømte pædagogisk, lægelig eller anden særlig bistand, 5) for at undgå, at den indsatte afsoner i en institution, hvor en af den indsattes nærtstående gør tjeneste, 6) for at undgå, at den dømte afsoner i en institution i tilfælde, hvor den dømte har begået en forbrydelse mod en ansat, der gør tjeneste i institutionen, eller dennes nærtstående, 7) hvis det må anses for nødvendigt for at beskytte den dømte mod overgreb, eller 8) hvis den samlede udnyttelse af pladserne i institutionerne under Grønlands Fængsler gør det nødvendigt.

Den foreslåede bestemmelse om skærpende foranstaltninger sigter ikke mod at medføre ændringer for så vidt angår bestemmelserne om fuldbyrdelse af domme med fængselsanbringelse.

Justitsministeriet vurderer på den baggrund ikke, at bemærkningerne giver anledning til ændringer.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter. Det drejer sig navnlig om sproglige konsekvensændringer i kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland som følge af, at Kriminalforsorgen i Grønland skifter navn til Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit, på dansk Grønlands Fængsler. Ændringerne skyldes endvidere Naalakkersuisuts ønske om at gå bort fra betegnelsen ”anstalt” for at skabe en mere nutidig sproglig ramme og fremover anvende betegnelsen ”fængsel”. Ændringerne var beskrevet overordnet i det udkast til lovforslag, der var i offentlig høring, men var ikke udspecificeret.

Der er på den baggrund foretaget en række ændringer til lovforslaget, som imidlertid ikke er af indholdsmæssig karakter.